

Factsheet kernenergie in Duitsland

Van 'Atomausstieg' naar 'Ausstieg vom Ausstieg' en weer terug

Achtergrond - 30 mei 2011 - Auteur: Marja Verburg

Duitsland stopt met kernenergie. In 2022 moeten alle Duitse kerncentrales gesloten zijn. Nog geen jaar geleden besloot de regering-Merkel de kerncentrales juist langer open te houden, tot in ieder geval 2035. De kernramp in Fukushima in maart van dit jaar veranderde het Duitse energiebeleid drastisch. Een overzicht.

2000:

Gerhard Schröder (SPD), kanselier van de eerste Duitse landelijke regering van SPD en Groenen, bereikt een akkoord met de kernindustrie over het geleidelijk afbouwen van het gebruik van kernenergie. In 2021 moet de laatste Duitse kerncentrale gesloten zijn.

Deze zogenoemde *Atomausstieg* is een overwinning voor de tegenstanders van kernenergie, de Groenen voorop. De *Atomausstieg* geldt als het vlaggenschip van het milieubeleid van de regering-Schröder.

2002:

De *Atomausstieg* wordt bij wet van kracht. Als alternatief wil de rood-groene regering duurzame energie ontwikkelen: uit water, zon, maar vooral uit wind.

2005:

Gerhard Schröder verliest de verkiezingen, waardoor er een einde komt aan zeven jaar rood-groene regering. Angela Merkel (CDU) wordt de nieuwe kanselier, de SPD is haar kleinere coalitiepartner. Merkel houdt vast aan de *Atomausstieg*, al is het schoorvoetend.

2009:

Na de verkiezingen van september wisselt de CDU van coalitiepartner: De SPD wordt vervangen door de FDP. Die is voor het gebruik van kernenergie, de CDU gaat mee. In het regeerakkoord wordt opgenomen dat Merkel-II de looptijd van de kerncentrales gaat verlengen. Met hoeveel jaar is dan nog niet bekend.

September 2010:

CDU/CSU en FDP presenteren hun nieuwe energieconcept: de kerncentrales blijven

gemiddeld 12 jaar langer open, de laatste centrale sluit volgens dit schema in 2035. Deze *Ausstieg vom Ausstieg* is na maandenlange ruzies tussen de coalitiepartners tot stand gekomen. Het energieconcept bevat daarnaast maatregelen ter verbetering van het elektriciteitsnet, voor meer energiebesparing en voor een betere klimaatbescherming.

In ruil voor de langere looptijden moeten de vier grote energiebedrijven E.on, RWE, EnBW en Vattenfall miljarden aan belasting betalen, de zogenaamde *Brennelementensteuer*, dat mede in duurzame energie moet worden geïnvesteerd. De energieconcerns hebben veel profijt van de langere looptijden. Zij verdienen aan de verkoop van kernenergie netto 1 miljoen euro per dag per centrale, berekende weekblad Die Zeit.

De oppositiepartijen en milieuorganisaties zijn woedend over het nieuwe concept. Zij verwijten de regering voor de eisen van de energiebedrijven te zijn gezwicht.

Maart 2011

Na de aardbeving en de tsunami in Japan op 11 maart volgt een nucleaire ramp in Fukushima. Vrijwel direct gaan in Duitsland de tegenstanders van kernenergie massaal de straat op. Drie dagen na de tsunami kondigt kanselier Merkel aan de verlenging van de looptijd van de kerncentrales tijdelijk terug te draaien. Ook worden zeven centrales ouder dan 30 jaar stilgelegd.

Een definitieve sluiting van de kerncentrales is een week later al onderwerp van gesprek tussen Merkel, haar ministers van Milieu en Economische Zaken en de 5 regeringsleiders van de deelstaten met een kerncentrale.

Bij de voor de CDU belangrijke deelstaatverkiezingen in Baden-Württemberg op 28 maart is kernenergie plotseling een van de belangrijkste thema's geworden. Merkels CDU lijdt een vernietigende nederlaag. De anti-kernenergie-partij De Groenen wint.

April 2011

Een door kanselier Merkel ingestelde ethiekcommissie begint op 28 april openbare hoorzittingen over het gebruik van kernenergie in Duitsland. Een kwart van de Duitse energie is op dit moment afkomstig van kerncentrales. De commissie wil in een maand ruim 30 experts uit de wetenschap, de energiebranche, van milieu- en consumentenorganisaties horen over de mogelijkheid om snel over te stappen op andere vormen van energie.

Ondertussen stappen sinds de kernramp in Fukushima steeds meer Duitsers over op groene stroom. Aanbieders van duurzame energie zeggen drie tot acht keer

meer klanten te hebben dan voor het drama met de Japanse centrale.

Mei 2011

De ethiekcommissie kondigt op 11 mei plotseling aan dat alle Duitse kerncentrales in 2021 gesloten kunnen zijn. Wellicht kan Duitsland zelfs al eerder stoppen met het gebruik van kernenergie. Het advies komt verrassend vroeg.

Duitsland sluit in april binnen enkele weken dertien van de zeventien kerncentrales tijdelijk van het elektriciteitsnet af. Het gaat om een test die minstens tien dagen moet duren. Daaruit moet blijken of Duitsland de geplande afschaffing van kernenergie aankan.

30 mei 2011:

De Duitse regering deelt mee alle kerncentrales in 2022 te sluiten. Dan moet Duitsland grotendeels zijn overgestapt op duurzame energie. Hiermee heeft Merkels coalitie van CDU/CSU en FDP acht maanden na haar eigen *Ausstieg vom Ausstieg* en nog geen drie maanden na de kernramp in Fukushima haar eigen energiebeleid 180 graden gedraaid.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/298/factsheet-kernenergie-in-duitsland>